Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 12 juli 2012*

”Konkurrens — Artikel 102 FEUF — Begreppet företag — Uppgifter i ett handels- och bolagsregister som lagrats i en databas — Insamling och tillgängliggörande av uppgifter mot en avgift — Konsekvensen av att offentliga myndigheter inte tillåter att nämnda uppgifter vidareutnyttjas — Sui generis-rätten i artikel 7 i direktiv 96/9/EG”

I mål C-138/11,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Oberster Gerichtshof (Österrike) genom beslut av den 28 februari 2011, som inkom till domstolen den 21 mars 2011, i målet

Compass-Datenbank GmbH

mot

Republik Österreich,

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden K. Lenaerts (referent) samt domarna J. Malenovský, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis och D. Šváby,

generaladvokat: N. Jääskinen,

justitiesekreterare: handläggaren K. Malacek,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 2 februari 2012,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Compass-Datenbank GmbH, genom F. Galla, Rechtsanwalt,

— Republik Österreich, genom C. Pesendorfer och G. Kunnert, båda i egenskap av ombud,

— Bundeskartellanwalt, genom A. Mair, i egenskap av ombud,

— Irland, genom D. O’Hagan, i egenskap av ombud, biträdd av P. Dillon Malone, BL,

— Nederländernas regering, genom C. Wissels och J. Langer, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: tyska.

— Polens regering, genom M. Szpunar och B. Majczyna, båda i egenskap av ombud,

— Portugals regering, genom L. Inez Fernandes, i egenskap av ombud,

— Europeiska kommissionen, genom M. Kellerbauer, R. Sauer och P. Van Nuffel, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 26 april 2012 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 102 FEUF.

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Compass-Datenbank GmbH (nedan kallat Compass-Datenbank) och Republik Österreich angående tillgängliggörande av uppgifter ur handels- och bolagsregistret (nedan kallat Firmenbuch) som lagrats i en databas.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätten

3 I artikel 2 i rådets första direktiv 68/151/EEG av den 9 mars 1968 om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 58 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga inom gemenskapen (EGT L 65, s. 8; svensk specialutgåva, volym 1, s. 3), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/58/EG av den 15 juli 2003 (EUT L 221, s. 13), anges vilka handlingar och uppgifter om ett bolag som alltid måste offentliggöras.

4 I artikel 3 i direktiv 68/151, i dess lydelse enligt direktiv 2003/58, föreskrivs följande:

”1. I varje medlemsstat skall en akt läggas upp för varje bolag i det centrala register, handelsregister eller bolagsregister där bolaget är registrerat.

2. Alla handlingar och uppgifter som är offentliga enligt artikel 2 skall förvaras i akten eller föras in i registret; av akten skall alltid framgå vad som har förts in i registret.

...

3. En fullständig eller partiell kopia av de handlingar och uppgifter som avses i artikel 2 måste finnas att tillgå på begäran. Från och med senast den 1 januari 2007 kan ansökan inlämnas till registret i pappersform och i elektronisk form enligt den sökandes val.

...

Priset för att få en kopia av sådana handlingar och uppgifter som avses i artikel 2 eller delar av dem i pappersform eller i elektronisk form får inte överstiga den administrativa kostnaden.

...”

5 Enligt artikel 7.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 96/9/EG av den 11 mars 1996 om rättsligt skydd för databaser (EGT L 77, s. 20), ska medlemsstaterna tillerkänna dataproducenten en rätt *sui generis* (i sitt eget slag) att ”förbjuda utdrag och/eller [vidareutnyttjande] av hela eller en kvalitativt eller kvantitativt sett väsentlig del av databasens innehåll om anskaffningen, granskningen eller presentationen av detta innehåll vittnar om en kvantitets- eller kvalitetsmässigt sett väsentlig investering …”.

6 I skäl 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/98/EG av den 17 november 2003 om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn (EGT L 345, s. 90, nedan kallat ISP-direktivet) anges följande:

”Ett av huvudsyftena med inrättandet av en inre marknad är att skapa möjligheter att främja utvecklingen av gemenskapsomfattande tjänster. Information från den offentliga sektorn utgör ett betydelsefullt utgångsmaterial för produkter och tjänster med digitalt innehåll, och den kommer att bli en ännu viktigare innehållsresurs genom utvecklingen av trådlösa innehållstjänster. En omfattande gränsöverskridande geografisk täckning kommer också att vara av avgörande betydelse i detta sammanhang. Större möjligheter att vidareutnyttja information från den offentliga sektorn bör bland annat göra det möjligt för europeiska företag att utnyttja dess potential och bidra till ekonomisk tillväxt och skapande av arbetstillfällen.”

7 I skäl 9 i ISP-direktivet anges följande:

”Detta direktiv innehåller ingen skyldighet att tillåta vidareutnyttjande av handlingar. Beslutet om huruvida vidareutnyttjande skall tillåtas eller ej kommer fortfarande att fattas av medlemsstaterna eller den berörda offentliga myndigheten. Direktivet bör gälla sådana handlingar som görs tillgängliga för vidareutnyttjande när offentliga myndigheter beviljar licens för, säljer, sprider, utbyter eller lämnar ut information. ...”

8 I artikel 1.1 i ISP-direktivet föreskrivs följande:

”I detta direktiv fastställs en minimiuppsättning regler för vidareutnyttjande av handlingar som finns hos offentliga myndigheter i medlemsstaterna samt för hur detta vidareutnyttjande skall underlättas i praktiken.”

9 Enligt artikel 2 punkt 4 i ISP-direktivet ska vidareutnyttjande förstås som ”personers eller rättssubjekts användning av handlingar som finns hos offentliga myndigheter för andra kommersiella eller icke-kommersiella ändamål än det ursprungliga ändamål för vilket handlingarna framställdes inom den offentliga verksamheten”.

Den österrikiska rätten

10 Enligt 1 § i lagen om handels- och bolagsregistret (Firmenbuchgesetz, nedan kallad FBG) används Firmenbuch till att registrera och offentliggöra uppgifter som rättssubjekt är skyldiga registrera enligt nämnda lag eller andra lagbestämmelser. Obligatorisk registreringsskyldighet föreligger för samtliga de rättssubjekt som anges i 2 § FBG, såsom egenföretagare och de olika bolagsformer som där räknas upp.

11 Varje rättssubjekt är skyldigt att registrera ett visst antal uppgifter enligt 3 § FBG, såsom firma, företagsform, säte, en kort beskrivning av verksamhetens syfte, eventuella filialer, namn och födelsedatum för de personer som har fullmakt att företräda rättssubjektet i fråga, jämte uppgift om behörighetens ikraftträdande och omfattning samt uppgift om eventuell likvidation eller inledande av ett insolvensförfarande.

12 I 4–7 §§ FBG fastställs särskilda registreringskrav. Ändringar av registrerade uppgifter ska också anmälas utan dröjsmål enligt 10 § i denna lag. Enligt 24 § i nämnda lag kan vite åläggas för att säkerställa att samtliga uppgifter som omfattas av registreringsskyldigheten lämnas in, och att de lämnas in i tid.

13 Enligt 34 § FBG har varje person rätt att i mån av tekniska och personella resurser utföra enskilda sökningar i Firmenbuch med hjälp av datoriserad överföring av uppgifter.

14 Enligt Europeiska kommissionens yttrande framgår det av bestämmelserna i lagen om tjänsteansvar (Amtshaftungsgesetz) att Republik Österreich ansvarar för att de uppgifter som kommuniceras med stöd av FBG är korrekta.

15 Avgifterna för enskilda och allmänna sökningar fastställs i förordningen om databasbaserade företagsregister (Firmenbuchdatenbankverordnung, nedan kallad FBDV). De avgifter som betalningsställena tar ut och vidarebefordrar till österrikiska staten fastställs med hänsyn till vilken typ av uppgifter sökningen avser.

16 I 4 § punkt 2 FBDV föreskrivs att rätten att söka i Firmenbuch enligt 34 § och följande §§ FBG endast omfattar åtkomsten till uppgifterna men inte vidareutnyttjandet av dem. Denna rätt är förbehållen Republik Österreich i egenskap av databasproducent enligt bestämmelserna i 76c § och följande §§ i upphovsrättslagen (Urheberrechtsgesetz, nedan kallad UrhG). Sistnämnda paragraf infördes i syfte att genomföra direktiv 96/9. Enligt 4 § punkt 1 FBDV är Firmenbuchs databas en skyddad databas i den mening som avses i 76 c § UrhG. Republik Österreich är enligt 76 d § UrhG innehavare av de rättigheter som är knutna till denna databas.

17 Den federala lagen om vidareutnyttjande av uppgifter från offentliga myndigheter (Bundesgesetz über die Weiterverwendung von Informationen öffentlicher Stellen, nedan kallad IWG) antogs i syfte att genomföra ISP-direktivet. I IWG föreskrivs en möjlighet att på civilrättslig väg göra gällande rätten att vidareutnyttja handlingar gentemot offentliga myndigheter, förutsatt att de sistnämnda lämnar ut handlingar som kan vidareutnyttjas. Vidare uppställs i denna lag kriterier för hur de avgifter som får tas ut för det ändamålet ska fastställas. Lagen gäller dock inte tillgången till uppgifterna i Firmenbuch.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

18 Compass-Datenbank är ett bolag med begränsat ansvar bildat enligt österrikisk lag. Compass-Datenbank driver en databas med ekonomiska uppgifter i syfte att tillhandahålla en upplysningstjänst. År 1984 inleddes arbetet med att skapa en elektronisk version av databasen på grundval av ett register vars innehåll kontrollerats, korrigerats och kompletterats med stöd av uppgifterna i Firmenbuch. Compass-Datenbank erhöll i egenskap av utgivare av *Zentralblatt für Eintragungen in das Firmenbuch der Republik Österreich* (inrikes tidning för registreringar i Republiken Österrikes handels- och bolagsregister) fram till år 2001 de aktuella uppgifterna från den statliga datacentralen utan restriktioner med avseende på uppgifternas användning. Bolaget har även använt dessa uppgifter för att utöka innehållet i sin egen databas.

19 Compass-Datenbank behöver för sin upplysningstjänst daglig åtkomst till aktuella utdrag ur Firmenbuch angående företag som för in eller stryker uppgifter i registret. Upplysningstjänsten bygger således på uppgifterna i Firmenbuch, och utökas med uppgifter från de efterforskningar gjorda av Compass-Datenbank egen redaktion samt med andra uppgifter från bland annat olika handelskammare.

20 Efter ett anbudsförfarande år 1999 tilldelade Republik Österreich, som driver Firmenbuch, flera företag kontrakt för att sätta upp betalningsställen för den avgiftsbelagda förmedlingen av uppgifter ur Firmenbuch (nedan kallade betalningsställen). Betalningsställena förmedlar uppgifter ur Firmenbuchs

databas till slutkunder och tar ut avgifter vars belopp de vidarebefordrar till Republik Österreich. Utöver nämnda avgift får betalningsställena enligt kommissionen ta ut ett skäligt tilläggsbelopp från slutkunden som vederlag för sin verksamhet. Det är förbjudet för betalningsställena och deras slutkunder att skapa egna samlingar i vilka Firmenbuchs uppgifter återges eller själva erbjuda nämnda uppgifter. De får inte heller föra in reklammeddelanden i uppgiftsinnehållet eller i samband med att de lämnar ut uppgifterna.

21 År 2001 väckte Republik Österreich talan vid Handelsgericht Wien (handelsdomstol i Wien) och yrkade att domstolen skulle förbjuda Compass-Datenbank att använda uppgifter ur Firmenbuch, vilket skulle inbegripa ett förbud mot att spara, mångfaldiga och förmedla dessa uppgifter till tredje man. Målet mellan Republik Österreich och Compass-Datenbank mynnade slutligen ut i ett beslut i Oberster Gerichtshof (högsta domstol) av den 9 april 2002, i vilket bolaget interimistiskt förelades att inte längre använda Firmenbuchs databas i syfte att uppdatera sin egen databas, och i synnerhet att inte vare sig spara eller på något annat sätt mångfaldiga uppgifter ur Firmenbuch för att förmedla dem till eller göra dem tillgängliga för tredje man, eller ta fram uppgifter ur Firmenbuch för tredje mans räkning, såvitt uppgifterna inte har erhållits mot en till Republik Österreich inbetald avgift.

22 Det framgår inte av beslutet om begäran om förhandsavgörande om de österrikiska domstolarna sedermera avgjort målet slutligt.

23 Den andra talan som Compass-Datenbank väckt och som gett upphov till det nationella mål som nu prövas i Oberster Gerichtshof, nämns inte i beslutet om begäran om förhandsavgörande. Republik Österreich har dock redogjort för förfarandet i nämnda mål i sitt skriftliga yttrande.

24 Compass-Datenbank väckte den 21 december 2006 talan vid Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien (regional skiljemålsdomstol i Wien) mot Republik Österreich och yrkade att rätten skulle förplikta den senare att i överensstämmelse med IWG och mot en skälig ersättning lämna ut vissa handlingar ur Firmenbuch. Compass-Datenbank begärde närmare bestämt att få tillgång till handlingar i form av utdrag ur Firmenbuch med uppgifter om dels de rättssubjekt för vilka nya uppgifter införts eller strukits föregående dag, dels historiska fakta.

25 Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien ogillade Compass-Datenbanks talan den 22 januari 2008, vilket avgörande Oberlandesgericht Wien (regional appellationsdomstol i Wien) bekräftade genom dom av den 19 december 2008.

26 Efter överklagande fann även Oberster Gerichtshof, i ett beslut av den 14 juli 2009, att Compass-Datenbank inte kunde åberopa sig på några rättigheter enligt IWG. Oberster Gerichtshof fann emellertid att bolagets argumentering innehöll delar som innebar att det kunde åberopa konkurrensrättsliga bestämmelser, genom en analog tillämpning av bestämmelserna i IWG angående betalning. Rätten ogiltigförklarade därför de tidigare besluten och ålade Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien att anmoda Compass-Datenbank att ange om det, i det aktuella förfarandet, avsåg att göra gällande rättigheter enligt IWG eller enligt konkurrensrätten.

27 Som svar på rättens fråga härom uppgav Compass-Datenbank för Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien att det uttryckligen åberopade de konkurrensrättsliga bestämmelserna genom en analog tillämpning av bestämmelserna i IWG angående betalning och att det önskade ändra sina yrkanden i enlighet därmed. Genom ett beslut av den 17 september 2009 förklarade sig rätten obehörig och hänsköt målet till Oberlandesgericht Wien, vilken är behörig domstol på området för konkurrensrätt.

28 Compass-Datenbank yrkade inför Oberlandesgericht Wien att rätten skulle förplikta Republik Österreich att mot ”en skälig avgift” lämna ut dagsaktuella handlingar ur Firmenbuch och samtliga utdrag om företag för vilka uppgifter förts in eller strukits dagen före tillgängliggörandet.

Compass-Datenbanks stödde sitt yrkande på att Republik Österreich, i egenskap av företag i dominerande ställning på marknaden i den mening som avses i artikel 102 FEUF, var skyldig att lämna ut uppgifter ur Firmenbuch enligt teorin om ”nödvändiga nyttigheter”.

29 Genom beslut av den 8 mars 2010 ogillade Oberlandesgericht Wien Compass-Datenbanks talan. Compass-Datenbank överklagade Oberlandesgerichts beslut till Oberster Gerichtshof. Sistnämnda domstol har i sitt beslut om begäran om förhandsavgörande angett att förbudet mot missbruk av dominerande ställning i artikel 102 FEUF avser företag, inklusive statliga företag, förutsatt att de bedriver ekonomisk verksamhet. Oberster Gerichtshof har påpekat att det framgår av dom av den 16 juni 1987 i mål 118/85, kommissionen mot Italien (REG 1987, s. 2599, punkt 7), och av den 16 mars 2004 i de förenade målen C-264/01, C-306/01, C-354/01 och C-355/01, AOK-Bundesverband m.fl. (REG 2004, s. I-2493, punkt 58), att ett rättssubjekt kan anses utgöra ett företag enbart med avseende på delar av sin verksamhet, om de delarna av verksamheten är av ekonomisk art, samtidigt som det framgår av dom av den 18 mars 1997 i mål C-343/95, Diego Calì & Figli (REG 1997, s. I-1547), att det inte rör sig om företagsverksamhet när ett statligt organ agerar i egenskap av offentlig myndighet.

30 Den första fråga som uppkommer i det nationella målet är, enligt den nationella domstolen, huruvida en myndighet som ”tar monopol” på uppgifter, vilka enligt lag ska registreras och göras tillgängliga för allmänheten, genom att föra in dem i en databas som skyddas av en speciallag, ska anses utöva sina offentliga maktbefogenheter. Det förhållandet att Republik Österreich har åberopat skyddet för den aktuella databasen enligt upphovsrätten, och därmed åberopat civilrättsliga och inte offentligrättsliga bestämmelser, står i motsättning till en kvalificering av dess verksamhet såsom myndighetsutövning. Rätten har påpekat att Republik Österreich inte heller agerar i allmänhetens intresse, som enligt densamma består i att på konkurrensmässiga villkor få tillgång till olika typer av upplysningstjänster till bra priser.

31 Den nationella domstolen har angett att det framgår av skälen 5 och 9 i ISP-direktivet att information från den offentliga sektorn utgör ett betydelsefullt utgångsmaterial för produkter och tjänster med digitalt innehåll och att europeiska företag bör ges möjlighet att utnyttja dess potential, vilket i förevarande mål talar för en tillämpning av konkurrensrätten, även om direktivet i fråga inte föreskriver någon skyldighet att tillåta vidareutnyttjande av uppgifter utan lämnar det beslutet åt medlemsstaterna.

32 Den nationella domstolen menar att om den verksamhet som Republik Österreichs bedriver ska kvalificeras som ekonomisk verksamhet uppkommer frågan huruvida de principer som fastställts i dom av den 6 april 1995 i de förenade målen C-241/91 P och C-242/91 P, RTE och ITP mot kommissionen (REG 1995, s. I-743), och av den 29 april 2004 i mål C-418/01, IMS Health (REG 2004, s. I-5039) (teorin om nödvändiga nyttigheter) även ska tillämpas, trots att det inte finns någon marknad i föregående led, då de aktuella uppgifterna har samlats in och registrerats under myndighetsutövning. Rätten i fråga har redogjort för argument som talar för och argument som talar emot en tillämpning av denna teori i det nationella målet.

33 Mot denna bakgrund har Oberster Gerichtshof beslutat att vilandeförklara målet och begära att domstolen meddelar ett förhandsavgörande beträffande följande frågor:

”1. Ska artikel 102 FEUF tolkas så att en myndighet agerar i egenskap av företag när den i en databas (ett bolagsregister) sparar uppgifter vilka företag enligt lag är skyldiga att lämna och den mot ersättning ger möjlighet att ta del av uppgifter i databasen och/eller tillhandahåller utskrifter från denna, men inte tillåter någon användning som går utöver detta?

2. För det fall att fråga 1 besvaras nekande:

   Utgör myndigheten ett företag när den med åberopande av sin *sui generis*-rätt i egenskap av databasproducent förbjuder användning av databasen som går utöver att ta del av dess innehåll eller göra utskrifter av detta?

3. För det fall fråga 1 eller 2 besvaras jakande:

   Ska artikel 102 FEUF tolkas så, att principerna i [domen i det ovannämnda målet RTE och ITP mot kommissionen och domen i det ovannämnda målet IMS Health (teorin om 'nödvändiga nyttigheter')] är tillämpliga även om det inte finns något 'föregående marknadsled', eftersom de skyddade uppgifterna insamlas och sparas i en databas (ett bolagsregister) i samband med myndighetsutövning?"

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första och den andra frågan

34 Den hänskjutande domstolen har ställt de två första frågorna, som ska prövas gemensamt, för att få klarhet i huruvida den verksamhet som en offentlig myndighet bedriver – när den i en databas lagrar uppgifter vilka företag är skyldiga att anmäla enligt lag, låter intresserade personer ta del av dessa uppgifter och/eller lämnar ut pappersutskrifter med dessa uppgifter mot en avgift, samtidigt som den förbjuder all annan användning av dessa uppgifter med stöd av bland annat det *sui generis*-skydd den har i egenskap av producent av databasen i fråga – utgör sådan ekonomisk verksamhet att myndigheten vid driften av denna verksamhet ska betraktas som ett företag enligt artikel 102 FEUF.

35 Det framgår av rättspraxis att begreppet företag enligt unionens konkurrensregler omfattar varje enhet som bedriver ekonomisk verksamhet, oavsett enhetens rättsliga form och sättet för dess finansiering (dom av den 23 april 1991 i mål C-41/90, Höfner och Elser, REG 1991, s. I-1979, punkt 21, svensk specialutgåva, volym 10, s. I-135, och av den 17 februari 1993 i de förenade målen C-159/91 och C-160/91, Poucet och Pistre, REG 1993, s. I-637, punkt 17, svensk specialutgåva, volym 14, s. I-27). Det följer av fast rättspraxis att ekonomisk verksamhet utgörs av all verksamhet som består i att erbjuda varor eller tjänster på en viss marknad (dom av den 24 oktober 2002 i mål C-82/01 P, Aéroports de Paris mot kommissionen, REG 2002, s. I-9297, punkt 79, av den 1 juli 2008 i mål C-49/07, MOTOE, REG 2008, s. I-4863, punkt 22, och av den 3 mars 2011 i mål C-437/09, AG2R Prévoyance, REU 2011, s. I-973, punkt 42). Staten själv eller ett statligt organ kan på så vis agera i egenskap av företag (se, för ett liknande resonemang, dom av den 20 mars 1985 i mål 41/83, Italien mot kommissionen, REG 1985, s. 873, punkterna 16–20, svensk specialutgåva, volym 8).

36 Verksamhet knuten till utövande av offentliga maktbefogenheter utgör däremot inte sådan ekonomisk verksamhet som innebär att EUF-fördragets konkurrensregler ska tillämpas (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 juli 1985 i mål 107/84, kommissionen mot Tyskland, REG 1985, s. 2655, punkterna 14 och 15, av den 19 januari 1994 i mål C-364/92, SAT Fluggesellschaft, REG 1994, s. I-43, punkterna 30 och 31, svensk specialutgåva, volym 15, s. I-1, och domen i det ovannämnda målet Motoe, punkt 24).

37 Ett rättssubjekt, såsom till exempel en myndighet, kan vidare anses utgöra ett företag med avseende på en del av verksamheten, om den delen av verksamheten ska kvalificeras som ekonomisk verksamhet (domen i det ovannämnda målet Aéroports de Paris mot kommissionen, punkt 74, och domen i det ovannämnda målet MOTOE, punkt 25).

38 I den mån en myndighet bedriver en ekonomisk verksamhet som kan skiljas från dess myndighetsutövning, agerar den i egenskap av företag med avseende på den delen av verksamheten. Om den ekonomiska verksamheten i fråga inte kan skiljas från dess övriga verksamhet ska däremot hela dess verksamhet anses vara knuten till utövandet av offentliga maktbefogenheter (se, för ett liknande resonemang, dom av den 26 mars 2009 i mål C-113/07, SELEX Sistemi Integrati mot kommissionen, REG 2009, s. I-2207, punkt 72 och följande punkter).

39 Det förhållandet att en myndighet tillhandahåller en vara eller tjänst som ett led i dess myndighetsutövning mot en lagstadgad avgift och inte mot en av myndigheten direkt eller indirekt fastställd avgift, räcker inte i sig för att verksamheten ska kvalificeras som ekonomisk verksamhet eller att den myndighet som utövar verksamheten ska kvalificeras som företag (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet SAT Fluggesellschaft, punkt 28 och följande punkter, samt domen i det ovannämnda målet Diego Calì & Figli, punkterna 22–25).

40 Mot bakgrund av ovan nämnda rättspraxis påpekar domstolen att en verksamhet som består i att samla in företagsuppgifter med stöd av en för företagen lagstadgad anmälningsplikt med därtill knutna offentliga maktbefogenheter, utgör myndighetsutövning. Denna verksamhet ska således inte betraktas som en ekonomisk verksamhet.

41 En verksamhet som består i att lagra och tillgängliggöra på så sätt insamlade uppgifter till allmänheten, genom antingen en sökning på uppgifter eller genom att papperskopior av uppgifterna lämnas ut enligt gällande nationell rätt, ska inte heller den betraktas som ekonomisk verksamhet i den mån driften av databasen och tillgängliggörandet av dess uppgifter inte kan skiljas från insamlandet av dessa uppgifter. Nyttan med att samla in nämnda uppgifter skulle till stor del gå förlorad utan driften av en databas i vilken de kan registreras i syfte att göras tillgängliga för allmänheten.

42 Angående det förhållandet att uppgifterna i en sådan databas lämnas ut till intresserade personer mot en avgift, påpekas att det följer av den rättspraxis som det hänvisas till ovan i punkterna 38 och 39, att i den mån de kostnader eller avgifter som tas ut för att tillgängliggöra uppgifterna i fråga för allmänheten inte fastställs direkt eller indirekt av den berörda myndigheten utan föreskrivs i lag, kan uttaget av en sådan avgift anses vara oskiljaktigt förbundet med tillgängliggörandet. Det faktum att Republik Österreich tar ut avgifter av eller låter allmänheten stå kostnaden för tillgängliggörandet av nämnda uppgifter är inte av den arten att det påverkar den rättsliga kvalificeringen av denna verksamhet, som därför inte ska anses utgöra en ekonomisk verksamhet.

43 Det följer av beslutet om begäran om förhandsavgörande att det är Republik Österreich som driver såväl Firmenbuch som den databas som härrör därur, medan betalningsställena, som valts ut i ett anbudsförfarande förmedlar uppgifter ur denna databas till slutkunder mot en i FBDV fastställd avgift, vars belopp betalningsställena vidarebefordrar till Republik Österreich. Betalningsställena kan, enligt kommissionen, utöver nämnda avgift ta ut en tilläggsavgift av slutkunden som betalning för sina tjänster till ett skäligt belopp.

44 Det är därför, såsom generaladvokaten har anfört i punkt 29 i sitt förslag till avgörande, viktigt att inte blanda ihop den verksamhet som Republik Österreich bedriver med den som betalningsställena bedriver. Det är Republik Österreichs och inte betalningsställenas verksamhet som är relevant i det nationella målet.

45 Republik Österreich har under förhandlingen bekräftat att betalningsställena har valts enbart utifrån kvalitativa kriterier och inte på grundval av ekonomiska anbud samt att deras antal inte är begränsat. Om det förhåller sig på det viset, vilket det ankommer på den nationella domstolen att kontrollera, består det enda vederlag som de offentliga myndigheterna tar ut för driften av den databas som avses i det nationella målet och för tillgängliggörandet – via betalningsställena – av uppgifterna däri för allmänheten, av de avgifter som avses i FBDV.

46 Den nationella domstolen har även ställt en fråga till domstolen angående den verksamhet en myndighet bedriver när den förbjuder betalningsställena och deras slutkunder att vidareutnyttja uppgifter som myndigheten har samlat in och registrerat i ett statligt register såsom Firmenbuch i syfte att driva en egen upplysningstjänst. Rätten vill i synnerhet få klarhet i om nämnda myndighet ska anses bedriva ekonomisk verksamhet när den i egenskap av databasproducent gör gällande *sui generis*-skyddet i artikel 7 i direktiv 96/9.

47 Det kan i det avseendet konstateras att ett offentligt organ som skapar en databas och därefter åberopar sig på upphovsrätten, och i synnerhet nämnda *sui generis*-skydd i syfte att skydda de uppgifter som lagrats däri, inte enbart av det skälet ska anses agera i egenskap av företag. Ett sådant organ är inte skyldigt att tillåta fri användning av de uppgifter som det samlar in och gör tillgängliga för allmänheten. Såsom Republik Österreich har påpekat kan en offentlig myndighet ha legitima skäl för att det är nödvändigt – eller till och med obligatoriskt – enligt nationell rätt att förbjuda att uppgifter i en sådan databas som avses i det nationella målet vidareutnyttjas för att skydda de intressen som företag och andra rättssubjekt som uppfyller sin anmälningsplikt har av att uppgifter om dem inte vidareutnyttjas utanför denna databas.

48 Det framgår av beslutet om hänskjutande att det i österrikisk rätt finns en lagstadgad begränsning av rätten att vidareutnyttja uppgifter i Firmenbuch. I 4 § punkt 2 FBDV föreskrivs att tillstånd för att ta del av uppgifterna i Firmenbuch enligt 34 § och följande §§ FBG inte tillåter någon användning som går utöver detta.

49 Det faktum att tillgängliggörandet av uppgifter i en databas är avgiftsbelagt påverkar inte frågan huruvida förbudet mot vidareutnyttjande av dessa uppgifter ska kvalificeras som ekonomisk verksamhet, under förutsättning att avgiften inte i sig innebär att den aktuella verksamheten ska betraktas som ekonomisk verksamhet enligt punkterna 39 och 42 ovan. I den mån avgiften för tillgängliggörandet av uppgifterna är begränsad och inte kan skiljas från själva tillgängliggörandet är åberopandet av upphovsrättsliga rättigheter i syfte att skydda uppgifterna, och i synnerhet i syfte att förhindra ett vidareutnyttjande av dem, inte att betrakta som ekonomisk verksamhet. Ett sådant åberopande är under sådana förhållanden oskiljaktigt förbundet med tillgängliggörandet av nämnda uppgifter.

50 Eftersom den nationella domstolen önskar få klarhet i huruvida ISP-direktivet påverkar svaret på den första och den andra frågan, påpekar domstolen slutligen att det framgår av skäl 9 i detta direktiv, att ISP-direktivet inte innehåller någon skyldighet att tillåta vidareutnyttjande av handlingar. Tillgången till uppgifter ur Firmenbuch regleras inte i IWG, genom vilken lag Republik Österreich genomförde ISP-direktivet. Härav följer att direktivet inte påverkar bedömningen av huruvida förbudet mot att vidareutnyttja uppgifter under de omständigheter som avses i det nationella målet ska betraktas som ekonomisk verksamhet.

51 Av det anförda följer att den första och den andra frågan ska besvaras enligt följande. Den verksamhet som en offentlig myndighet bedriver när den i en databas lagrar uppgifter, vilka företag enlig lag är skyldiga att lämna och som den låter intresserade personer ta del av och/eller få kopior på, utgör inte en ekonomisk verksamhet. Myndigheten ska följaktligen inte betraktas som ett företag i den mening som avses i artikel 102 FEUF när den bedriver denna verksamhet. Det förhållandet att allmänheten får ta del av och/eller får kopior av uppgifterna mot en lagstadgad avgift och inte mot en av det berörda organet direkt eller indirekt fastställd avgift påverkar inte den rättsliga kvalificeringen av nämnda verksamhet. En sådan myndighet ska inte heller anses bedriva ekonomisk verksamhet när den utfärdar ett förbud mot all annan användning av de på så sätt insamlade och för allmänheten tillgängliggjorda uppgifterna med stöd av det *sui generis*-skydd den har i egenskap av producent av den ifrågavarande databasen enligt artikel 7 i direktiv 96/9/EG, eller enligt någon annan upphovsrättslig bestämmelse, och ska följaktligen inte betraktas som ett företag i den mening som avses i artikel 102 FEUF, i samband med driften av denna verksamhet.

Den tredje frågan

52 Mot bakgrund av svaret på den första och den andra frågan och med hänsyn till att den tredje frågan är subsidiär i förhållande till dessa saknas anledning att besvara den tredje frågan.

Rättegångskostnader

53 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

Den verksamhet som en offentlig myndighet bedriver när den i en databas lagrar uppgifter, vilka företag enlig lag är skyldiga att lämna och som den låter intresserade personer ta del av och/eller få pappersutskrifter av, utgör inte en ekonomisk verksamhet. Myndigheten ska följaktligen inte betraktas som ett företag i den mening som avses i artikel 102 FEUF när den bedriver denna verksamhet. Det förhållandet att allmänheten får ta del av och/eller får utskrifter av uppgifterna mot en lagstadgad avgift och inte mot en av det berörda organet direkt eller indirekt fastställd avgift påverkar inte den rättsliga kvalificeringen av nämnda verksamhet. En sådan myndighet ska inte heller anses bedriva ekonomisk verksamhet när den utfärdar ett förbud mot all annan användning av de på så sätt insamlade och för allmänheten tillgängliggjorda uppgifterna med stöd av det *sui generis*-skydd den har i egenskap av producent av den ifrågavarande databasen enligt artikel 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 96/9/EG av den 11 mars 1996 om rättsligt skydd för databaser, eller enligt någon annan upphovsrättslig bestämmelse, och ska följaktligen inte betraktas som ett företag i den mening som avses i artikel 102 FEUF, i samband med driften av denna verksamhet.

Underskrifter